

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for
høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret
Dato 29.04.2020
Saksnummer 22/20
Saksarkivnr. 20/00050
Sakstype V-sak

Råd til Unit sin myndighetsrolle
Styring av tjenesteutvikling

Saksansvarlig Ingrid Brænden
Saksbehandler Ingrid Brænden

Operasjonalisering av modell for felles investeringer

Bakgrunn

Finansieringsmodell for felles investeringer ble vedtatt sammen med handlingsplanen den 11.4.2019. En innbetaling på kr 37,5 millioner kroner fra de 21 statlige universitetene og høyskolene under Kunnskapsdepartementet ble vedtatt samtidig for årene 2020 og 2021. I etterkant er det vedtatt finansiering av 4¹ prosjekter på totalt 17,7 mill. kroner.

Da vedtak om innbetaling ble gjort, ble det forutsatt at innspill fra gruppen med økonomiansvarlige utpekt av UHR, heretter UHR-gruppen, ble avklart før innbetalingen kunne gjennomføres. I sak 49/19 ble det vedtatt at Unit i samarbeid med UHR-gruppen skulle jobbe videre med to alternative modeller, modell 2 som er en justert modell tilpasset regulatoriske rammebetingelser og med redusert gjennomføringsrisiko, og modell 3 med omfordeling av midler til investeringer via statsbudsjettprosessen (se vedlegg 1 for beskrivelse).

Vurdering og samarbeid med UHR-gruppen

Videre arbeid med operasjonalisering av modell 2 og modell 3 pågår fortsatt og Unit har i perioden hatt to møter med UHR-gruppen

I møte med UHR-gruppen 17. mars 2020 presenterte Unit status for iverksetting av utbetaling og regnskapsføring for felles investeringsmidler så langt, med en anbefaling om videre arbeid

---

¹ Beslutningsstøtte der Unit er gjennomføringsansvarlig på 1,5 mill. kroner, Masterdatakilder for forskning på 2,9 mill. kroner der Unit er gjennomføringsansvarlig, Datadeling på 6 mill. kroner der Unit er gjennomføringsansvarlig og Nasjonal samordning av masteropptak på 7,3 mill. kroner der UiO er gjennomføringsansvarlig, totalt 17,7 mill. kroner.

og konkretisering av modellen i en ny håndbok. I møtet ble det spurt om innbetalingene til felles midler kunne ha en konkurransevidende effekt, i strid med gjeldende regler om statsstøtte. Det kom noen innsigelser rundt spørsmålet om insentiver for virksomhetene som betaler inn til de felles midlene, og som derfor tar en tidlig risiko.

Til neste møte 15. april ble gruppen presentert for status i arbeidet. I møtet ble det gitt en tilbakemelding om at varigheten på ordningen som blir iverksatt bør tydeliggjøres og at det er nødvendig med mer dokumentasjon ift. statsstøttevurderinger. Det ble også stilt spørsmål ved eierskap til håndboken for regnskapsføring og rapportering av felles investeringsmidler.

Avklaringer for innbetaling til felles investeringsmidler i 2020 og 2021

Behovet for avtaler for å regulere forhold ved engangsinnbetalinger, mva., tilkoblingsavgift og utbetaling til gjennomføringsansvarlig aktør var utredet til møtet i Digitaliseringsstyret 20.11.2019. Rammeverket for håndtering av disse momentene er beskrevet i en ny håndbok for regnskapsføring og rapportering.

Regulatoriske avklaringer

Ved finansiering av investeringsprosjekter via overføring av midler mellom ulike statlige aktører, bør regulatoriske vurderinger kunne dokumenteres. Hvorvidt Unit driver økonomisk aktivitet, er sentralt. Da Unit ble opprettet ble det foretatt en vurdering av spørsmålet i forhold til Units virkeområde generelt og disse vurderingene vil dokumenteres ved oppdatering av Units instruks/vedtekter.

Unit driver ikke økonomisk aktivitet med henblikk på profitt og har en enerett fra Kunnskapsdepartementet for oppgaver som anses å være av allmenn økonomisk betydning. Eneretten innebærer at offentlige oppdragsgivere kan kjøpe tjenester som er omfattet av eneretten, uten konkurranseutsetning. Enerett er en form for felles offentlig samarbeid og er hjemlet i en unntaksbestemmelse i anskaffelsesdirektivet. Anskaffelsesforskriften (FOA) § 1-3 (2) har oppstilt fire vilkår som må være tilfredsstillt for at det skal kunne tildeles enerett uten å følge FOAs anskaffelsesprosedyrer:

- 1) Den som tildeles kontrakt, må være en offentlig oppdragsgiver, jf FOA § 1-2
- 2) Det må være et offentlig tjenestekjøp
- 3) Organet må ha fått tildelt en enerett iht. lov, forskrift eller adm. vedtak som er kunngjort
- 4) Tildelingen må være forenelig med EØS-avtalen

Etableringen av og vedtektene til Unit er det adm. vedtaket som så langt er brukt for å dokumentere eneretten, ref. pkt. 3. En kostnadsdekkende prising av tjenestene samt at tilbud om bruk av tjenestene har vært åpent for alle, har innen Norge vært benyttet som tiltak for å hindre eventuelle konkurransevidende effekter blant aktører som ikke er forvaltningsetater. Internasjonalt er allerede finansieringsmekanismene for høyere utdanning så ulike, med eksempelvis gratis prinsippet i Norge, at denne praksis med fellestjenester ikke utgjør en forskjell ift. konkurransevidning i økonomisk forstand i en internasjonal sammenheng.

På kort sikt vil Unit gjøre en vurdering av porteføljen knyttet til om det er aktører som ikke kan favnes under å være en offentlig oppdragsgiver og dermed likevel ikke inngå i eneretten. Vurderingen må ses sammen med øvrige regulatoriske vurderinger knyttet til ordningen (mva., offentlige anskaffelser, avtaleforhold til eierskap/regnskapsføring). Unit legger til grunn at vurderingen vil vise at de allerede vedtatte og finansierte prosjektene vil kunne gjennomføres.

Presisering for iverksetting

Unit foreslår at ordningen blir iverksatt basert på følgende avklaringer for perioden 2020. Ordningen skal forvaltes med utgangspunkt i den etablerte prosessen for porteføljestyling som beskrevet i håndbok for porteføljestyling, og en ny håndbok for regnskapsføring og rapportering av midler. Disse håndbøkene vil utgjøre rammeverket for forvaltning av ordningen med felles investeringsmidler.

Felles investeringsmidler kan innbetales basert på følgende avklaringer:

- Ordningen igangsettes i 2020. Dette betyr at innbetaling for 2020 gjennomføres og at innbetaling for 2021 kan vedtas.
- Innbetalingen er ikke et lån som kan betales tilbake. Innbetalingen er et bidrag til investeringsformål. Ved et opphør av ordningen, vil ev. ikke disponerte beløp tilbakebetales med samme fordelingsnøkkel som ved innbetalingen. Tilførte midler ved innbetaling av tilkoblingsavgift inngår i midler som tilbakebetales.
- Tilkoblingsavgiften med 15 % påslag for andre enn statlige UH-institusjoner utgår. Før en ny tjeneste tas i bruk og går over i forvaltning og tjenestestyling gjøres det en særskilt vurdering om behov for tilkoblingsavgift for hver ny tjeneste basert på om løsningen er obligatorisk og hvilke andre brukere som kan ta løsningen i bruk. Virksomheter som ikke har vært med på å finansiere utvikling gjennom felles investeringsmidler kan bli brukere av tjenesten når den er i forvaltning.
- I tillegg til de to håndbøkene, vil det utarbeides avtaler som beskriver plikter og rettigheter for gjennomføringsansvarlig institusjon før midlene utbetales.
- Håndboken for regnskapsføring og rapportering av felles investeringsmidler vil eies av Unit, men den vil forelegges Digitaliseringsstyret for kommentarer og tilslutning til neste møte.
- Unit vil sende brev til de statlige UH-institusjonene med henvisning til vedtak i Digitaliseringsstyret for å legge til rette for utbetaling fra institusjonene.

Forslag til vedtak

1. Innbetaling til felles investeringsmidler for 2020 gjennomføres etter at håndbok for forvaltning og rapportering av felles investeringsmidler er forelagt Digitaliseringsstyret for tilslutning.
2. Før evaluering av ordningen med felles investeringsmidler, utredes modell 3.

Vedlegg

Vedlegg 22A – Vurdering av modell 2 og modell 3

Vedlegg 22B – Innhold i håndbok